

Finansdepartementet
Enheten för statlig arbetsgivarpolitik
103 33 Stockholm

Yttrande över betänkandet En gemensam utbildning inom statsförvaltningen (SOU 2020:40)

Inledning

Domarnämnden har beretts tillfälle att yttra sig över ovan nämnda betänkande.

Domarnämnden är en statlig myndighet som har till främsta uppgift att lämna förslag till regeringen i ärenden om utnämning av ordinarie domare eller hyresråd. Nämnden ska också bedriva ett aktivt och långsiktigt arbete för att tillgodose rekryteringsbehovet av ordinarie domare.

Vid Domarnämndens kansli arbetar, utöver kanslichefen, sammanlagt ca fyra-sex föredraganden och administratörer.

Betänkandet har granskats i huvudsak med utgångspunkt i Domarnämndens huvuduppgifter men även utifrån ett arbetsgivarperspektiv.

Domarnämndens synpunkter på betänkandet

Domarnämnden har valt att yttra sig särskilt endast i de frågor som har direkt koppling till nämndens verksamhet och där nämnden har funnit skäl att framföra några särskilda synpunkter.

Grundutbildningen bör inte vara obligatorisk för samtliga statsanställda

Domarnämnden är i grunden positiv till ett införande av utbildningsinsatser som syftar till att öka förtroendet för statsmakten och kunskapsnivån bland de statsanställda. Som förslaget är utformat, med en obligatorisk grundutbildning om tio timmar för samtliga statsanställda (med vissa få undantagna yrkeskategorier) ställer sig dock nämnden tveksam till om nyttan av utbildningen kommer att motsvara de kostnader den medför för myndigheterna. Vidare har nämnden svårt att se hur en gemensam grundutbildning för både nyanställda och befintligt anställda inom statsförvaltningen ska kunna anpassas till en nivå som inte är för avancerad eller för grundläggande med hänsyn till deltagarnas tidigare yrkeserfarenheter och utbildningsbakgrund.

Mot bakgrund av detta ställer sig Domarnämnden mycket tveksam till förslaget att grundutbildningen ska vara obligatorisk för samtliga anställda inom statsförvaltningen. Om en grundutbildning tas fram bör den i stället endast vara obligatorisk för nyanställda inom staten. För redan befintligt anställda bör det åligga den aktuella myndigheten att avgöra vilka som ska delta i grundutbildningen där hänsyn kan tas till bl.a. de anställdas individuella utbildningsbehov. I

sammanhanget kan nämnas att även tilläggsdirektivet till Tillitsdelegationen (dir. 2019:6) ger uttryck för att introduktionsutbildningen måste vara anpassningsbar och flexibel utifrån olika faktorer som myndigheternas storlek, verksamhetens karaktär och de nyanställdas förkunskaper, exempelvis rättslig utbildning och erfarenhet.

Domstolarna som helhet bör omfattas av undantaget

Domarnämnden tillstyrker förslaget att ordinarie domare ska vara undantagna den obligatoriska grundutbildningen. Mot bakgrund av domstolarnas oberoende ställning i samhället, vilket också redogörs för i betänkandet, bör det dock övervägas om domstolarna som helhet ska omfattas av undantaget.

Enligt Domarnämnden mening bör i vart fall även icke-ordinarie domare vara undantagna skyldigheten att delta i den föreslagna grundutbildningen. Även om dessa inte har en grundlagsskyddad anställning dömer de självständigt och kan bl.a. komma att döma i mål där andra myndigheter uppträder som motparter. Nämnden anser att det därmed finns starka skäl för att låta icke-ordinarie domare omfattas av undantaget.

För Domarnämnden,

Anders Perklev

Karin Sandahl

Linda Olsson